

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-9286/1

Podgorica, 23. jul 2015. godine

**MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministra, g-dina Vladimira Kavarića -**

Poštovani gospodine Kavariću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01-360/8 od 20. jula 2015. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje propisa nije potrebno izdvojiti dodatna finansijska sredstva iz budžeta države.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa*.

S poštovanjem,

DRŽAVNI SEKRETAR
Marina Perović

Perović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKONOMIJE

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Jedan od osnovnih razloga za izradu ovog Predloga zakona je dalje razvijanje pravnog okvira u Crnoj Gore u oblasti prekogranične razmjene električne energije, prirodnog gasa i obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja gasom, transparentnosti tržišta električne energije i gasa i njegovo usklađivanje sa relevantnim izvorima prava Evropske unije, u skladu sa obavezom Crne Gore, kao članice Energetske zajednice i kandidata za članstvo u Evropsku Uniju da implementira propise EU iz oblasti energetike.

Predlog zakona treba da otkloni probleme u vezi sa:

- uspostavljanjem jednakih i nediskriminativnih uslova prilikom prekogranične razmjene električne energije i gasa;
- saradnjom i koordinacijom između evropskih operatora prenosnih sistema električne energije i gasa, kao i regulatornih organa na nivou EU i Energetske zajednice;
- uslovima za upravljanje i korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa i
- mjerama za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanjem gasom.

- Problemi proizilaze iz činjenice da važećim propisima navedena pitanja nijesu uređena u potpunosti i na odgovarajući način i nijesu uskladjena sa pravom Evropske unije.
- Posljedica neusaglašenosti i neusklađenosti ove oblasti je ograničena mogućnost učešća crnogorskih energetske subjekata na zajedničkom tržištu Evropske unije, kao i nedovoljna otvorenost crnogorskog tržišta za učešće energetske subjekata iz EU i Energetske zajednice, što negativno utiče na efikasnost rada energetske subjekata i snabdijevanje električnom energijom i gasom, na cijenu električne energije i pouzdanost rada energetske sistema Crne Gore.
- Oštećeni su energetske subjekti, kao i kupci električne enegije i gasa. Kupci zbog neefikasnog i nepouzdanog snabdijevanja, kao i većih cijena. Energetske subjekti zbog ograničene mogućnosti učestvovanja na zajedničkom tržištu EU, što i ima negativne efekte na njihove poslovne i finansijske rezultate.
- Ukoliko ovaj zakon ne bi bio donesen posljedica bi bila da i u budućem periodu budu aktuelni prethodno navedeni problemi. Navedena ograničenja, usljed negativnog uticaja na poslovni ambijent, ugrozila bi nove investicije u energetske sektor. Takođe, važno je istaći da bi zadržavanje postojećeg stanja otežalo pridruživanje Crne Gore u članstvo EU posebno imajući u vidu preuzete obaveze Crne Gore kao članice Energetske zajednice.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predloženim propisom postižu se sljedeći ciljevi:
 - eliminišu se prepreke prilikom prodaje električne energije i gasa na evropskom tržištu i omogućava da se prekogranična razmjena električne energije i gasa vrši pod jednakim uslovima i bez diskriminacije;
 - povećava se konkuretnost tržišta električne energije i gasa i uspostavlja tržište električne energije i gasa sa visokom sigurnošću snabdijevanja, transparentnost uslova za korišćenje prenosnog sistema, unaprjeđuju se uslovi za dodjelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u cilju nesmetane trgovine kapacitetima;
 - unapređuje se saradnja i koordinacija između operatora prenosnih sistema kako bi se oblikovala pravila za osiguranje efikasnog i transparentnog pristupa prekograničnoj mreži, kao i saradnja Regulatorne agencije za energetiku sa regulatornim organima drugih članica EU i Energetske zajednice, Sekretarijatom i Regulatornim odborom Energetske zajednice;
 - unificiraju se uslovi za korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa i uspostavljaju pravila koordinacije i razmjene informacija od značaja za zajedničko tržište električne energije i gasa EU;
 - omogućava se efikasno i pouzdano snabdijevanje kupaca po konkurentnim cijenama i ravnopravno učešće energetskih subjekti na zajedničkom tržištu EU;
 - stvaranje preduslova da buduće snabdijevanje gasom bude sigurno u redovnim i vanrednim uslovima.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine i Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Opcija "status quo", odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije prihvatljiva jer ova materija nije regulisana važećim propisima iz oblasti energetike u dovoljnoj mjeri i na odgovarajući način.
- Izabrana opcija je neophodna zbog već prihvaćene obaveze Crne Gore kao članice Energetske zajednice (Sporazum o formiranju Energetske zajednice) i obaveza Države kao kandidata za članstvo u Evropsku Uniju da uskladi nacionalno zakonodavstvo sa zakonodavstvom Evropske unije, kao iz razloga što materiju koja je predmet ovog zakona nije moguće urediti na drugi način osim regulatornom opcijom.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja u propisu će pozitivno uticati na:
 - operatora prenosnog sistema - stvaranjem zakonskog okvira za poslovanje koje je u potpunosti usaglašeno sa načinom poslovanja operatora prenosnih sistema iz Evropske unije, odnosno elektroenergetske interkonekcije ENTSO-E;
 - korisnike prenosnog sistema – uspostavljanjem pravila za rad u interkonekciji, koja su u potpunosti usaglašena sa EU regulativom, čime se povećava kvalitet usluge, nivo transparentnosti i nediskriminatornosti;
 - učesnike na tržištu električne energije i gasa – otklanjanjem tehničkih barijera za nesmetan promet električne energije i gasa.

Ne očekuju se negativni uticaji primjene ovog propisa.

- Primjena propisa neće stvoriti dodatne troškove građanima, a od privrednih društava trošak će imati samo energetske subjekti, u vidu članstva u međunarodnim asocijacijama i troška potrebnog za obezbjeđenje funkcionisanja informacionih sistema kojima se ispunjavaju propisani zahtjevi transparentnosti.
- Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Povećanjem nivoa transparentnosti rada energetskeg sektora i nediskriminatornog tretmana subjekata, kao i podizanjem nivoa zahtijevanog kvaliteta usluge stvara se povoljan ambijent za osnivanje novih subjekata na tržištu električne energije i gasa, kao i povećanje konkurencije.
- Ovaj propis ne sadrži administrativna opterećenja niti biznis barijere koje bi bile predmet razmatranja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti;**
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti;**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti;**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? **Obrazložiti.**

- Za implementaciju propisa nije potrebno obezbijediti finansijska sredstava iz budžeta Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- U izradi predloženog propisa učestvovao je konsultant iz Slovenije.
- Radne verzije propisa više puta su razmjenjivane sa Sekretarijatom Energetske zajednice, čije sugestije su implementirane u predlog ovog zakona.
- Prema predviđenoj proceduri predmetni zakon je upućen svim relevantnim subjektima na davanje mišljenja.
- Glavni rezultat konsultacija je nedvosmisleno i jasno transponovanje odredbi regulativa EU

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju predloženog propisa.
- Nije potrebno preduzimati neke posebne mjere da bi se ispunili ciljevi.
- Broj prekršajnih prijava i broj kazni izrečenih za povrede odredaba ovog zakona.
- Ministarstvo ekonomije će biti zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica, 20.7.2015. godine

MINISTAR
dr Vladimir Kavarić

